

KĀ ZIRGIEM VAR DIAGNOSTICĒT RIETUMNĪLAS DRUDZI?

Diagnozi apstiprina laboratoriski. Uz laboratoriju jānogādā zirga asins paraugs seroloģiskam izmeklējumam antivielu noteikšanai.

NO KĀDĀM SLIMĪBĀM RIETUMNĪLAS DRUDZIS BŪTU JĀDIFERENCĒ?

Zirgiem encefalomiēlīta forma laboratoriski jādiferencē no:

- › infekcijas ar Japānas encefalīta vīrusu,
- › infekcijas ar ērcu encefalīta vīrusu,
- › zirgu herpesvīrusa-1 neiroloģiskās formas,
- › trakumsērgas.

VAI AR RIETUMNĪLAS DRUDZI SASLIMUŠU ZIRGU VAR IZĀRSTĒT?

Slimībai specifiskas ārstēšanas metodes nav, lielākā daļa saslīmušo zirgu atveseļojas. Klīniski slimiem zirgiem nepieciešama vispārīga terapeitiskā aprūpe un simptomātiskā ārstēšana. Ja attīstās neiroloģiska saslīmšana ar meningītu un encefalītu, tad 30 – 40 % šādu saslīmšanas gadījumu beidzas ar zirga nāvi vai eitanāziju ētisku apsvērumu dēļ.

KĀDI IR PROFILAKTISKIE PASĀKUMI, LAI ZIRGI NESASLIMTU?

Ir pieejamas vakcīnas zirgu profilaktiskai vakcinācijai. Teritorijās, kur slimība ir izplatīta, zirgu profilaktiskā vakcinācija tiek uzskatīta par efektīvu kontroles pasākumu. Īpaša vērība jāpievērš arī dzīvniekiem, kas regulāri tiek pārvietoti uz slimības skartajiem reģioniem.

Papildus zirgi jāargā no odu iedarbības, lietojot repelentus, kā arī ierobežojot odu vairošanās vietas, piemēram, zirgu novietnē jāizvairās turēt lielus ūdens traukus, ūdens tilpnes ar stāvošu ūdeni. Tāpat jāierobežo savvaļas putnu iekļūšana stalljos.

KAS JĀDARA ZIRGU ĪPAŠNIEKAM, JA RODAS AIZDOMAS PAR ZIRGA SASLĪMŠANU AR RIETUMNĪLAS DRUDZI?

Aizdomu gadījumā zirga īpašniekam/ turētājam jāsaazinās ar veterinārārstu. Veterinārārsts, izvērtējot situāciju un zirga klīniskās pazīmes, lems, vai nepieciešama asins parauga ņemšana un laboratoriskā izmeklēšana uz Rietumnīlas drudzi.

Ja laboratoriskais rezultāts ir pozitīvs, par to ir jāpaziņo PVD attiecīgajai pārvaldei.

Informācija par Rietumnīlas drudzi cilvēkiem pieejama Slimību profilakses un kontroles centra mājas lapā www.spkc.gov.lv.

PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS DIENESTS
www.pvd.gov.lv

Pārtikas un veterinārais dienests

RIETUMNĪLAS DRUDZIS

KAS IR RIETUMNĪLAS DRUDZIS?

Rietumnīlas drudzis ir zoonoze – infekcijas slimība, ar kuru var saslimt gan cilvēki, gan dzīvnieki. Slimības ierosinātājs ir Rietumnīlas vīruss, kas pieder *Flaviviridae* dzimtas *Flavivirus* ģints vīrusiem. Pirmo reizi ierosinātājs atklāts 1937. gadā Ugandā, Rietumnīlas apgabalā, no kā arī cēlies vīrusa nosaukums.

KĀDA IR RIETUMNĪLAS DRUDŽA IZPLATĪBA?

Rietumnīlas vīruss ir sastopams visos pasaules kontinentos, izņemot Antarktiku.

Eiropā katru gadu tiek ziņots par savvaļas putnu un zirgu saslimšanas gadījumiem. Ziņojumu skaits katru gadu pieaug, turklāt slimība tiek konstatēta valstīs aizvien tālāk uz ziemeļiem.

Pirmo reizi Latvijā Rietumnīlas vīruss laboratoriski tika konstatēts savvaļas putnam – vistu vanagam 2024. gada oktobrī.

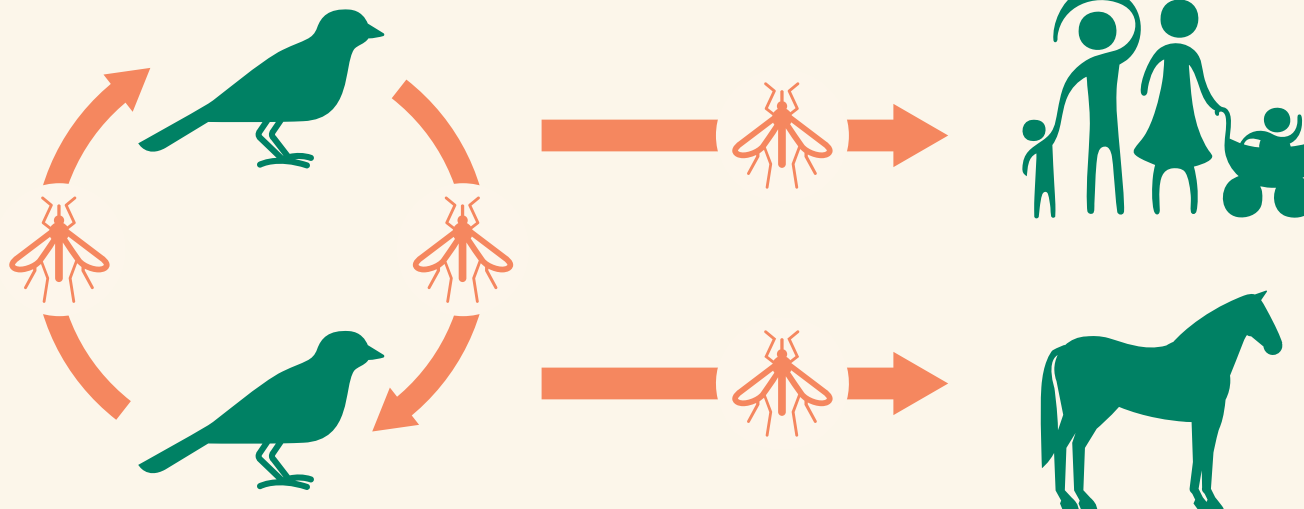
Vides faktori un cilvēku darbība (spēcīgi lieti, kas izraisa plūdus, apūdeņošana, paaugstināta vides temperatūra un citi faktori) sekmē odu – slimības izplatītāju vairošanos, kā rezultātā pieaug risks saslimt ar Rietumnīlas drudzi.

KAS VAR SASLIMT AR RIETUMNĪLAS DRUDZI?

Visbiežāk saslimst putni un zirgi. Var saslimt arī cilvēki.

Mājputni parasti ir mazāk uzņēmīgi pret Rietumnīlas vīrusu nekā savvaļas putni, lai gan ir aprakstīti gadījumi par saslimušām mājas zosīm un pīlēm. No savvaļas putniem *Corvidae* dzimtas sugas putni, piemēram, vārnas, kraukļi, žagatas, sīļi, ir visuzņēmīgākie pret šo vīrusu un var nobeigties slimības dēļ.

Zirgu inficēšanās risks ir salīdzinoši augstāks nekā cilvēkiem, jo nereti Rietumnīlas drudža skartajās valstīs vispirms konstatē slimību zirgu populācijā un tikai vēlāk - cilvēkiem.

Slimība retos gadījumos ir konstatēta arī vāverēm, burundukiem, sikspārņiem, suņiem, kaķiem, vilkiem, trušiem, ziemeļbriežiem, aitām, kazām un alpakām u.c., bet parasti tiem slimības simptomi neattīstās.

KĀ IZPLATĀS RIETUMNĪLAS VĪRUS?

Savvaļas putni, jo īpaši vārnu un zvirbuļu dzimtas sugas, ir galvenie Rietumnīlas vīrusa rezervuāri dabā. Rietumnīlas vīruss no savvaļas putniem ar dažādu sugu odu (*Culex*) palīdzību, tiem sūcot asinis, tiek pārnesti uz citiem dzīvniekiem un cilvēkiem.

Plēsīgie putni var inficēties, apēdot ar Rietumnīlas vīrusu inficētu barību - inficētus dzīvniekus vai to mirstīgās atliekas.

Infekcija tālāk no zirga uz citu zirgu vai no cilvēka uz cilvēku neizplatās (izņemot, atsevišķos gadījumos ar asins pārliešanu vai orgānu transplantāciju no inficēta indivīda).

KĀDS IR INKUBĀCIJAS PERIODS?

Zirgiem laika posms starp slimības ierosinātāja iekļūšanu organismā līdz klīnisko pazīmju sākumam vidēji ilgst 3 -15 dienas.

KĀDAS IR RIETUMNĪLAS DRUDŽA KLĪNISKĀS PAZĪMES?

Putniem slimība var izpausties bez simptomiem līdz pat akūtām neiroloģiskām izpausmēm un nāvi.

Zirgiem lielākoties saslimšana norit bez klīniskajām pazīmēm. Taču daļai zirgu (10 – 43 %) vīruss izraisa neiroloģiskas slimības klīniskās pazīmes, kas var izpausties kā:

- › apetītes zudums, rīšanas traucējumi,
- › klupšana, vājums pakāļējās ekstremitātēs, kam var sekot paralīze,
- › muskuļu raustīšanās (konvulsijas),
- › daļēja paralīze,
- › redzes traucējumi,
- › bezmērķīga klaiņošana, riņķošana,
- › var iestāties koma un nāve.

